

MUNDUKO KIROL AZKARRENA

Erreportai honetan f1 zer den, nola antolatzen diren gurpilak, gp-en antolamendua buruz hitz egingo dugu.

Nora Sanchez, Ibai Melon, Iker Gonzalez eta Asier Galan

ZER DA F1 ?

1 Formula (F1) automobil-kirolrik garrantzitsuena da mundu-mailan, bere abiaduragatik, berrikuntza teknologikoengatik eta kompetentzia mugitzaileagatik aitortua. 1950ean hasi zenetik, F1 izan da mundu osoko pilotuak eta taldeak Gran Sariatuan (GPetan) lehiatzen direna hainbat zirkuitutan. Ferrari, Mercedes, Red Bull eta McLaren bezalako pilotuek, besteak beste, Konstruktore Txapelketa irabazi nahi dute, eta pilotuek, berriz, munduko titulua. F1 proban parte hartzeko, pilotuek FIAREN superlizentzia lortu behar dute, eta hori lortzeko, beren trebetasunak erakutsi behar dituzte kategoria baxuagoetan. F1en autoak goi-mailako teknologiko plaza bakarrekook dira, azkarrak izateko diseinatuak. Haien funtzionamendua lehia justu eta seguru bat mantentzea bilatzen duen beste kexa tekniko batek arautzen du. Sari Handiak zirkuitu itxiak, kaletarrak eta, iraganean, ibilbide irekietan ere egiten dira. Aurre-zirkuitu bakoitzak erronka paregabeak ditu, Monakoko kale estuetatik hasi eta beste trazadura batzuetako zuzengune azkarretaraino.

Nola antolatzen dira GPak

f1ko asteburu bat hasten da ostegunetik edo asteazkenetik, noiz ekipoak sartzten dira paddock-ean, bere gauzak montatzeko eta prest uzteko ostiralerako. Hasteko, bi asteburu mota ikusi ditzakegu. Sprint-da lasterketa osagarri bat da, pilotuei puntu gehiago emateko. Orain azalduko dugun formatua gaurko denboraldian aplikatua dago, baina aurreko urtean ezberdina izan zen. Lehenik, Sprint dagoenean, eta normala dagoenean. Normalean, egutegi osoan bakarrik daude 3 edo 4 asteburu sprint dutena baina oso bitxiak dira. Sprinta egoten danean, bakarrik ostiralean bakarrik egoten da entrenamendua. Hau da, ostiralean, entrenamendua dago lehen, eta gero quali-a dago, iganderako parrilla aurkitzeko. Larunbatean, lehengo gauza ospatzen dena da sprint-aren quali-a, egun bertako arratsaldeko lasterketarako. Sprint-ean puntuak ematen dira, 8-garren postutik, 1-ra , baina posizioaren alderantziz ematen dira. Hau da, 1. 8 puntu eramaten ditu, 2. 7 eta horrela 8-garren postura arte. Igandea, normala da, lasterketa puntuaketa normalarekin.

Gurpil ezberdinak

Neumatiko lauak (slick)

Asfalto lehorreko bost konposatu daude. Bakoitzak kode bat du, C1etik C5era doana. C1 da gogorra eta arinago degradatzen da. C5a, bigunena, pista ezin hobeto heltzen da.

Euri-neumatikoak

Bi motatako euri-neumatikoak daude: bitartekoak, pista lehortzen ari denean, eta "full wet" ak, eguraldia txarra egiten duenean erabiltzen direnak.

Zazpi neumatiko mota dauden arren, bost kolore baino ez daude horiek ezagutzeko: bi euritarako (berdeak eta urdinak) eta hiru slicketarako (zuria, horia eta gorria).

Sari Nagusietan, Pirellik 13 neumatiko-joko hornitzen ditu pilotu bakoitzarentzat (2 zuri, 3 hori eta 8 gorri).

F1aren araudiak eskatzen du pilotuek gutxienez bi slick konposatu desberdin erabiltzea lehorreko lasterketa batean. Baina ez da beharrezkoa neumatikoak aldatzea sprint sailkapen asteburu batean, ezta bustitako lasterketa batean ere. Adibidez, Esteban Oconek Turkiako Sari Nagusiko helmuga zeharkatu zuen neumatikoak behin ere aldatu gabe.

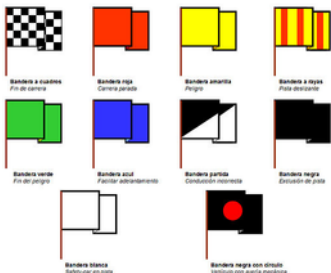
Ze abiaduratan joaten dira batz bestekoan?

240 km/h. Faktore askoren batez besteko abiadura dago; haizea, eguraldia, gurpilak, autoaren aerodinamika, eta garrantzitsuena, zirkuitua. Abiadura txikiko bihurguneak dauden zirkuituetan ez da abiadura handirik egongo, noski, baina Monzako (Italia) edo Bakuko (Azerbaijan) bezalako zirkuituetan, zuzen asko daude, eta abiadura baxuko bihurgune gutxi.

Banderen esanahia

1. karratuzko bandera - lasterketaren amaiera
2. bandera gorria - lasterketa geldituta
3. bandera horia - arriskua
4. bandera berdea - arriskuaren amaiera
5. bandera urdina - adelantamentua erraztu
6. bandera beltza - deskalifikazioa
7. bandera txuria - beikulo motela pista
8. horiz eta gorriko marradun bandera - pista irristakorra
9. bandera txuri beltza - pista mugak
10. bandera beltza puntuarekin - akats mekanikoa

HAMAR ESKUDERIA

RED BULL: Max Verstappen, Sergio Perez
MERCEDES: Lewis Hamilton, George Russell
FERRARI: Carlos Sainz, Charles Leclerc
ASTON MARTIN: Fernando Alonso, Lance Stroll
MCLAREN: Lando Norris, Oscar Piastri
VISA CASH APP RB: Daniel Ricciardo, Yuki Tsunoda
ALPINE: Esteban Ocon, Pierre Gasly
KICK SAUBER: Valteri Bottas, Guanyu Zhou
HAAS: Kevin Magnussen, Nico Hulkenberg
WILLIAMS: Alex Albon, Logan Sargeant.

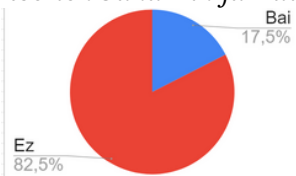
Zertaz daude osatuta fleko autoak?

Karbono-zuntzeko konposatuak eta material ultraarain antzekoak. Hauek dira betetzen diren pausoak f1eko auto bat egiten denean:

- Diseinua: Dena autoaren diseinuarekin hasten da, CAD programak erabiliz egiten dena (ordenagailuz lagundutako diseinua). Ehunka pertsonak diseinuan lan egiten dute, esekidura mota, ardatzen arteko distantzia eta funtsezko beste alderdi batzuk definitzen dituzten oinarriko printzipioen arabera. Osagaien fabrikazioa: Banakako osagaiak, 14,500 pieza inguru, askotan neurrira egiten dira. Horren barruan sartzen da CNC tornuak eta bost ardatzeko mekanizazio-zentroak erabiltzea arintasun- eta erresistentzia-helburuak dituzten piezak sortzeko.
- Muntaketa: F1 autoak barrutik kanporantz muntatzen dira, kasko bakarrarekin hasita. Motorra kasko bakarraren atzealdean torlojuz lotzen da, eta, gero, kanbio-kaxa.
- Probak: Diseinua birtualki zein fisikoki probatzen da, elementu guztiak behar bezala integratzen direla eta unitate gisa funtzionatzen dutela ziurtatzeko.
- Aerodinamikaren garapena: Azken urratsetako bat aerodinamikaren garapena da, funtsezkoa baita autoak pistan duen eraginkortasunerako eta abiadurarako. Kalitate-kontrola: kalitate-kontrol zorrotza egiten da, osagai bakoitzak segurtasun- eta errendimendu-estandarrak betetzen dituela ziurtatzeko.

Zenbat petsona jarraitzen dute Andoaingo La Lasalle Berrozpeko ikastetxean F1 DBHko 1., 2., 3. eta 4. mailako batera?

297 pertsonatik 52 pertsonek bakarrik jarraitzen dute (17,5%)

“18 urte daramatzat F1 jarraitzen”

F1ean zaletu batekin hitz egin dugu.

Mikel Gabilondo

- **Zein da zure gidari gustukoena?**
-Fernando Alonso
- **Zure zirkuitu gustukoena?**
-Monaco
- **Lasterketa onena?**
-Singapour 2008
- **Eskuderi gustukoena?**
-Aston Martin
- **Zenbat/noitztik daramazu F1 ikusten edo jarraitzen?**
-2006tik 18 urte daramat f1 ikusten.
- **Zergatik hasi zinen F1 ikusten?**
-Nire lagunek adituak hasi zirelako izaten eta denborarekin fleko gauzak esaten zituzten eta interesgarria iruditu zitzaidan.
- **Zein izan zen zuretzat denboraldirik onena?**
-2010

TM

